

Одговор Ивана Миленковића спрам нашег текста «Неаутентичност као могуће лице зла» показује нам сву узалудност полемике и аргументованог дијалога са идеолошки острашћеним једноумљем. У другим, свакодневним ситуацијама мудро је избегавати настављање расправе са људима до којих другачија мишљења не допиру, а сусретање са оваквим «дискурсом» решавати његовим систематским игнорисањем. Ипак, овај пут ћемо учинити преседан, пре свега због тога да феномен односа идеолошке острашћености, личног интереса и прикривања истог језичким и теоријским конструкцијама, а који се у Миленковићевој реплици јасно уочава, предочимо читалаштву и оставимо га да слободно просуди.

Зато се нећемо обазирати на покушаје личне дисквалификације са позиција екстремне малограђанштине која мисли да је «аргумент» некога прогласити «неуљудним» и «непристојним» и тако ваљда себи подићи (опали) «рејтинг». Оно што је заиста битно је начин на који Миленковић избегава да се упусти у полемику са аргументима и тезама које је отворио наш текст а које се тичу истинских импликација његове «филозофије неаутентичности» и чињенице да је кроз напад на једну књигу уз помоћ бизарних теоријских конструкција, а из личних и идеолошких побуда, на најцрњи могући начин јавно денунцирао и њене издаваче као творце наводног политичко-идеолошког пројекта мрачне садржине. Уместо тога, Миленковић покушава да «пребаци лопту» на терен игре речи, на то да није добро прочитан, схоластички се брани, негира да је напао књигу, прећуткује... Није он, наводно, указивао на «баналност зла», већ на «зло баналности» (док је у ствари говорио и о једном и другом, повезујући их као нешто што производи једно из другог, а све у оквиру своје конструкције «од аутентичности до Ајхмана»). Затим поново прелази на вађење из контекста туђих делова реченица и упушта се у нове теоријско-идеолошке подметачине у циљу да убеди, да ли себе или читаоце, како он није напао «књигу», поготово не издаваче, већ њен језик, као да су читаоци његове критике малоумни и кратког памћења. И ко ту онда коме продаје «мошнице за бубреге»?

Но, убрзо се, већ у следећим пасусима, идеолошке страсти показују јачим од «психологије порицања» која се труди да употреби сва њој приступачна интелектуална лукавства, па тако Миленковић сам себи скаче у уста и потврђује све што смо о њему у претходном тексту рекли – да са нетрпељивошћу гледа чак и на минималну медијску промоцију књиге (коју сматра «скандалозном»), да не може да изађе из једностраности

«зачараног круга» своје идеолошке парадигме, да би на крају, у блажем облику, поновио оптужбе спрам издавача и учесника промоције, тврдећи да је издавање књиге део идеолошког пројекта («продајући намидеологију за културу, културу затворености за аутентичност, партијски програм за научни дискурс»). Све то је прошарано већ смарајућим општим местима о аутентичности, фантазму, патријархално-патриотском дискурсу и упућивању на немачки појам *Kultur* као на једини историјски релевантан пример на кога се непрестално позива овакав идеолошки светоназор.

Посебно болно место за Миленковића (тј. његову сујету), показало се, представљао је један део (између заграда) наше реченице који указује на идеолошку злоупотребу теорије иза које се крије незнање и теоријско фалсификовање, а уз помоћ које, користећи шмитовско модерно-политичко разликовање, Миленковић напада Антонића за потпиривање претполитичког. Миленковић се сада «хвата» за то да он указује како «Антонић не добацује ни до Карла Шмита, он пада испод модерног одређења политичког» и пита се где је ту фалисфикат.

За разлику од Миленковића који много тога прикрива или избегава ако му не одговара, ми не споримо да је он ово навео, као и да је, затим, школско-штреберски изнео природу шмитовског, модерно-политичко разликовања испод кога Антонић, по њему, «пада». Али у ком контексту, тј. у каквој конструкцији?

Раније је Миленковић користио шмитовску теорију политичког да оптужи поједине јавне личности (Антонића, Вукадиновића....) за «продуковање непријатеља» (види «Произвођење непријатеља», Земља, јун 2006, стр. 18-21). И сам тај став је такође представљао теоријски фалсификат, пошто могућност одређења, «продуковања» непријатеља у Шмитовој теорији припада искључиво суверену, тј. носиоцу власти а не приватним лицима која слободно износе своје мишљење. Сада је Миленковић ове оптужбе проширио на вишеструко бизаран начин: Прво, Антонићева «прејака метафора» (а то може да види свако ко има бар мало здраве памети) не представља претполитички говор, јер шта би се онда могло рећи за друге бројне облике дисквалификација у јавним наступима. Друго, «пребацавање» Шмитове теорије у предмодерну епоху са циљем да се она објасни у кључу предмодерног апсолутизовања непријатеља од стране власти проблематична је теоријска конструкција, историјски неистинита и непоткрепљива, пошто су у предмодерној епохи верски ратови и прогони представљали ретке изузетке а не правила. Треће, Шмитова теорија политичког нема никакве директне везе са злочиначком политичком праксом Немачке током ИИ светског рата. Све то заједно, повезивање Антонића са политичким и претполитичким, претполитичког са Шмитовом теоријом, Шмитове теорије политичког са практичном политиком геноцида и, на послетку, Антонића са геноцидом, представља вишеструки теоријски фалсификат и незнање. А ако се узме у обзир да Миленковић добро познаје Антонића дуги низ година

и да сасвим поуздано зна да су оптужбе које износи на Антонићев рачун неистина и подметачина, јасно је и да се ради о очигледном безобразлуку прикривеном “теоријским дискурсом” спрам једног лично веома пристојног и коректног, академски релевантног јавног делатника.

И друге Миленковићеве “теоријске” тезе и њихове примене у овој “полемици” пате од кривотворења, селективне употребе и незнања. Наше теоријско образложење генералног одношења конзервативизма као идеологије према предрасудама (која се може наћи као став још код Берка, а код новијих аутора, рецимо, код О’Саливана) Миленковић тумачи као “карактеристику овдашњег конзервативног поимања света” поново демонстрирајући незнање. Или, када користи контроверзне лакановске теорије о фантазму, које са индивидуално психолошког нивоа Миленковић олако генерализује на колективитете да би сваки културни идентитет и његове аутентичности и особености дисквалификовао као “пројекцију ускраћене жеље”, он је не само теоријски проблематичан, већ недоследан и селективан. Зашто се у својој примени ове теорије позива само на најнегативније примере, попут немачке Култур, а не на, рецимо, знатно аутентичније и особеније кутуре Британаца, Кинеза или Јевреја? Зашто консеквентно не примени теоријске ставове о фантазму нпр. на Израел, где би се хиљадугодишња вера Јевреја о повратку у Јерусалим сасвим добро уклапала у тезе о “пројекцији ускраћене жеље”? Зато што би то показало и бизарност и бесмисленост његових генерализација о фантазму или зато што би закључак био крајње политички некоректан?

Уочену везу личног интереса, острашћености и “теорије” показује и Миленковићева самохвалисавост која увек, за сваку прилику гради или прихвата “другу теорију”, ону која јој одговара. Ако му не погодује сазнање да се Антонић не упушта у полемику из сажалења, он прави теорију “како сам га лупио по прстима”, уместо да се конкретно суочи и пита Антонића шта је заправо истина. Исту ствар ради и према књижи и издавачима које је јавно денунцирао са позиција политички коректног “интелектуалног колаборационизма” и, у свом теоријско-практичном цинкарењу, их заправо ставио у позицију дехуманизованог Другог, према коме је (као према Јеврејима уз чију “помоћ” тако радо воли да поткрепљује своје теоријске конструкције) употреба свих средстава дозвољена. Ма колико се скривао иза игре речи, његове “теоријске” конструкције представљају увод у јавни позив на линч неистомишљеника и гушење слободе мишљења, које су тим страшније што су упућене спрам колега и људи које познаје.

Зашто Миленковић то ради, зашто јавно клевете људе са којима је сарађивао, то ипак није теоријско, већ врло људско, непосредно питање од кога он, очигледно, кроз свој интелектуализам бежи. Да ли се ради о додворавању провинцијалних комплекса једној идеолошкој струји присутној у Кругу Двојке и шта је вредно безочних напада кога издавачи нису доживели ни за време Милошевићевог режима, ни после њега? Добијање

Дно дна

Пише: Саша Гајић

понедељак, 07 април 2008 19:00

циклуса “теоријских” предавања на Коларцу или неке друге “пријатељске услуге” на извол’те? Једно је сигурно – без обзира на то да ли интересна виђења произлазе из “филозофије неаутентичности” или се ова теоријска позиција “усваја” ради личних интереса, Миленковићеви ставови представљају не само збрку злоупотреба, теоријских фалсификата и незнања, већ представљају дно дна. Оног личног, људског, у коме се недостатак интегритета узалудно “покрива” теоријским конструкцијама и оправдањима.